

Økologiske mælkeproducenter har lyst til udvikling

Med overproduktionen af økologisk mælk, som for alvor tog fart i slutningen af 1990'erne, var forventningen at mange mælkeproducenter ville ophøre med økologisk produktion. Sådan er det dog ikke gået. Men når forbruget står stille er det interessant at vende blikket mod producenterne og se hvordan de befinder sig med økologien.

Forandringsparathed

De økologiske mælkeproducenter adskiller sig ikke fra de andre økologiske driftsgrene, når det handler om opfattelsen af økologien. Generelt oplever mælkeproducenterne økologisk drift som en faglig udfordring, der giver stor faglig tilfredshed – for nogens vedkommende også selv om mælken måske ikke afhentes som økologisk. Det at få biologisk indsigt gennem langsigtet planlægning, samt kontakten til og erfaringsdeling med andre økologer, er med til at øge appetitten på flere økologiske udfordringer. Flere af mælkeproducenterne gav udtryk for, at da de først var ”kommet i gang med økologien” var det ikke længere nok bare at ”opfylde reglerne”. Det blev vigtigt at udvikle sig selv og sin bedrift, for på den måde at arbejde imod en opfyldelse af ønsket med økologien – for eksempel i form af helhedstænkning og forebyggelse. Forandringsparathed er det ord der bedst beskriver mælkeproducenternes drivkraft i forhold til økologien – det vil sige forandring gennem samarbejde, nye afgrøder eller driftsformer – eller, som noget nyt, ønsket om nye afsætningskanaler.

Alternativ afsætning er et nyt område

Halvdelen af mælkeproducenterne i denne undersøgelse gav ikke specifikt udtryk for at have behov for alternative afsætningskanaler, i modsætning til andre økologiske driftsgrene. Det skyldes dog, at de enten leverede mælken økologisk eller til et mindre økologisk mejeri. Samtidig var der bred enighed om at afsætning repræsenterer et nyt indsatsområde for både landmænd og rådgivere.

Der skal være bredere rådgivning i fremtiden

Indenfor landbruget generelt, har der ikke været tradition for uddannelse eller involvering i innovation og afsætning, da disse opgaver er blevet varetaget af andelsvirksomhederne. Derfor er disse områder forholdsvis ”ukendt land” for både rådgivere og landmænd. Men problemer med afsætning har for nogle økologiske landmænds vedkommende resulteret i ønsket om uafhængighed af det konventionelle system, hvilket har skabt øget behov for kompetent rådgivning. For at opfylde dette nye – og påtrængende – behov, er der brug for tværfaglig rådgivning, der rækker længere end det landbrugsfaglige, for eksempel et større kendskab til kundernes og forbrugernes behov.

Tekstboks:

Artiklen tager udgangspunkt i 17 dybdegående interviews med økologiske landmænd, hvoraf de otte var økologiske mælkeproducenter fra henholdsvis Sønderjylland, Nordvestjylland og Nordsjælland. Interviewundersøgelsen blev udført i 2003/2004 i forbindelse med FØJO II-projektet ”Naturkvalitet i Økologisk Jordbrug”, delprojekt 2. Læs mere på <http://www.foejo.dk/forskning/foejoi/iii5.html>

Flere oplysninger: :

Marie-Louise Risgaard, cand.agro. Tidl. projektmedarbejder ved KVL, Institut for Jordbrugsvidenskab og DMU, Afdeling for Systemanalyse i forbindelse med FØJO II-projekt.

E-mail: [mlr\[af\]skaertoft.dk](mailto:mlr[af]skaertoft.dk)